

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Cdo/94/2018
Identifikačné číslo spisu: 4113231603
Dátum vydania rozhodnutia: 25. apríla 2019
Meno a priezvisko: JUDr. Helena Haukvitzová
Funkcia:
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:4113231603.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu J. X., trvalým pobytom vo T., zastúpeného opatrovníkom J. S., trvalým pobytom vo T., právne zastúpeným JUDr. Miroslavom Muzikom, advokátom so sídlom v Nitre, Farská 39, proti žalovanej Blister Technology s.r.o., so sídlom v Partizánskom, Gen. Ľ. Svobodu 1069/4, o vyslovenie neplatnosti dobrovoľnej dražby, vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 19C/261/2013, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Nitre zo 16. júna 2016 sp. zn. 9Co/111/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

1. Okresný súd Nitra (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 10. augusta 2015 č.k. 19C/261/2013-169 žalobu, ktorou sa žalobca domáhal, aby súd určil, že dobrovoľná dražba spolu s príklepom vlastníctva vykonaná dňa 31. júla 2013 žalovanou je neplatná, a aby súd zaviazal žalovanú k náhrade trov konania, zamietol; rozhodnutie o trovách konania, vrátane trov štátu vyhradil na samostatné rozhodnutie do 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Rozsudok po právnej stránke odôvodnil ustanoveniami § 154 ods. 1 zákona č. 99/1964 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej ako „O.s.p.“), § 21 ods. 2, 4 zákona č. 527/2002 Z.z. o dobrovoľných dražbách. Poukázal na to, že vecná legitímácia v konaní (aktívna alebo pasívna) predstavuje hmotnoprávny vzťah účastníka konania k prejednávanej veci, a má ju iba ten, kto je subjektom hmotnoprávneho vzťahu, o ktorom sa v konaní rozhoduje. Z hľadiska vecnej legitímácie sa konania na strane žalobcu (aktívne procesné spoločenstvo) alebo žalovaných (pasívne procesné spoločenstvo) musia zúčastniť navrhovateľ dražby, vlastník alebo nositeľ iného práva k predmetu dražby, dražobník a vydražiteľ, pričom na strane žalovaných vzniká nerozlučné procesné spoločenstvo. Pri tomto druhu procesného spoločenstva sa rozhodnutie týka všetkých spoločníkov s rovnakým výsledkom, práva a povinnosti spoločníkov sú nerozlučné. Ide o nútené spoločenstvo, pri ktorom sa procesný úkon niektorého zo spoločníkov týka všetkých spoločníkov. Dôsledky nerozlučného spoločenstva vyplývajú z hmotnoprávneho vzťahu účastníkov bez zreteľa na ich vôľu. Jedným z predpokladov úspechu žalobcu v sporovom konaní je

preukázanie, že žalobca je nositeľom práva, ktoré uplatňuje v žalobe na začatie konania (aktívna vecná legitímácia) a žalovaný je nositeľom tomuto právu zodpovedajúcej povinnosti (pasívna vecná legitímácia), pričom tieto otázky súd v sporovom konaní skúma i bez návrhu. V prejednávanej veci, keďže žalobca označil na strane žalovaného len dražobnú spoločnosť a neoznačil navrhovateľa dražby a vydražiteľa ako nerozlučných spoločníkov popri dražobnej spoločnosti, súd podanú žalobu pre nedostatok pasívnej vecnej legitímácie zamietol. Rozsudok napadol žalobca odvolaním.

2. Krajský súd v Nitre (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom zo 16. júna 2016 sp. zn. 9Co/111/2016 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav a z takto zisteného skutkového stavu vyvodil aj správny právny záver a svoje rozhodnutie aj správne odôvodnil. Odvolací súd sa v celom rozsahu sa stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia a obmedzil sa iba na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia bez toho, aby tieto dôvody opakoval, keď mal za to, že súd prvej inštancie sa v dôvodoch napadnutého rozhodnutia vysporiadal so všetkými právne relevantnými skutočnosťami majúcimi vplyv na posúdenie uplatneného nároku žalobcu. Zhodne so súdom prvej inštancie uviedol, že žalobca neoznačil v spore ďalších účastníkov, ktorých práva a povinnosti boli spornou dražbou dotknuté, hoci tieto osoby mali tvoriť nerozlučné procesné spoločenstvo s ostatnými účastníkmi konania na strane žalovaných, keď na základe návrhu žalobcu neboli účastníkmi konania navrhovateľ dražby a vydražiteľ. Považoval preto za potrebné konštatovať nedostatok vecnej legitímácie v spore, pretože dražba nemôže byť určená za neplatnú len vo vzťahu k niektorým účastníkom nerozlučného spoločenstva. K argumentácii žalobcu, že súd prvej inštancie sa nezaoberal meritom veci uviedol, že z hľadiska ustáleného a správneho právneho záveru o nedostatku pasívnej vecnej legitímácie, vedúcej bez ďalšieho k zamietnutiu žaloby na začatie konania pre tento hmotnoprávnych nedostatok konania, už nie je namieste prejednanie veci a posúdenie dôvodnosti podanej žaloby z iných (žalobcom tvrdených) dôvodov. Rovnako nepovažoval za správnu ani námietku žalobcu, že súd prvej inštancie mal po tom, ako dospel k záveru o nedostatku pasívnej vecnej legitímácie, vhodným spôsobom poučiť žalobcu o potrebe navrhnúť vstup ďalších účastníkov do konania, ktorí by v konaní mali vystupovať ako nerozluční spoločníci. V tejto súvislosti odvolací súd uviedol, že súdy poskytujú účastníkom v zmysle § 5 O.s.p. poučenie o ich procesných právach a ich procesných povinnostiach. Z uvedenej dikcie vyplýva, že poučenie o otázkach hmotného práva je neprípustné. Otázka vecnej legitímácie v konaní je síce primárne otázkou hmotnoprávnou, ale nachádza svoju reflexiu v mnohých procesných inštitútoch (napr. i otázky zámény účastníkov podľa § 92 ods. 4 O.s.p., či núteného procesného spoločenstva). Ak by však súd pristúpil k poučeniu napr. o vstupe účastníkov do konania podľa § 92 ods. 1 O.s.p., ktorá primárne slúži na zhojenie nedostatku vecnej legitímácie v konaní, išlo by už o poučenie o hmotnom práve, ktoré je v zmysle § 5 O.s.p. a contrario neprípustné. Lehota ustanovená v § 21 ods. 2 zákona č. 527/2002 Z.z. o dobrovoľných dražbách slúži k uplatneniu práva na určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby, a nie aj k vymedzeniu osôb, ktoré sa musia konania zúčastniť ako účastníci konania, keď žalobca aj po podaní žaloby bol oprávnený k úkonom v zmysle ustanovenia § 92 O.s.p. Napriek uvedenému tak žalobca nepostupoval, a to i pri jeho právnom zastúpení advokátom. Navyiac odvolací súd uviedol, že za súčasného splnenia podmienok v zmysle ustanovenia § 21 ods. 2 veta druhá zákona o dobrovoľných dražbách, v prípade, že dôvody neplatnosti dražby súvisia so spáchaním trestného činu a zároveň ide o dražbu domu alebo bytu, v ktorom má predchádzajúci vlastník predmetu dražby v čase príklepu hlásený trvalý pobyt podľa osobitného predpisu, je možné domáhať sa neplatnosti dražby aj po uplynutí trojmesačnej lehoty plynúcej odo dňa príklepu.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie. Prípustnosť dovolania odôvodnil poukazom na ustanovenie § 420 písm. f/ CSP a § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Podľa jeho názoru napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ako aj rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktorými bolo rozhodnuté vo veci samej, vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, pričom rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená a napokon nesprávnym procesným postupom súd znemožnil žalobcovi, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Rozhodnutie odvolacieho súdu ako aj súdu prvej inštancie považuje za nesprávne z dôvodu, že súd sa v danom prípade nezaoberal samotným meritom veci, t.j. namietanou neplatnosťou dražby, keď žaloba bola zamietnutá v podstate z formálneho procesného dôvodu.

Žalobca ako žalovanú označil dražobnú spoločnosť, pretože mal za to, že predmetná dražba je neplatná, nakoľko neboli splnené podmienky na jej vyhlásenie a dražba bola uskutočnená protiprávne, pričom za uvedené zodpovedá práve dražobná spoločnosť. Uviedol, že mal vyrovnané všetky svoje dlhy vo vzťahu k spoločenstvu vlastníkov bytov, resp. mal snahu všetky svoje dlhy riadne vyrovnať. O žiadnom takom dlhu, ktorý by mal byť dôvodom na vyhlásenie dobrovoľnej dražby nevedel a žiadny taký dlh nemal. Mal za to, že bolo povinnosťou súdu poskytnúť mu poučenie o jeho procesných právach vrátane možnosti podať návrh na vstup ďalších účastníkov do konania na strane žalovaného tak, aby sa súd mohol zaoberať meritom veci, aby mu bola poskytnutá ochrana jeho porušených práv a aby rozhodnutie súdu bolo spravodlivé. Práve v neposkytnutí riadneho poučenia zo strany súdu, z čoho následne vyplynulo, že súd nezisťoval riadne skutkový stav veci a meritom veci sa vlastne nezaoberal, videl dovolateľ naplnenie vyššie uvedených dovolacích dôvodov. Odvolací súd nesprávne zodpovedal právnu otázku týkajúcu sa rozsahu osobitnej manuálnej povinnosti súdu vo vzťahu k žalobcovi a neposkytnutím riadneho poučenia v súlade so zákonom žalobcovi neumožnili uskutočniť jemu patriace procesné práva týkajúce sa možnosti pristúpenia ďalších účastníkov do súdneho konania na strane žalovaných. Žiadal, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu, ako aj rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Zároveň s poukazom na ustanovenie § 444 ods. 2 CSP navrhol odložiť právoplatnosť dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu až do doby rozhodnutia dovolacieho súdu o podanom dovolaní.

4. Žalovaná sa k dovolania žalobcu písomne nevyjadrila.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolacích (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

6. V danom prípade bolo dovolanie podané po 1. júli 2016, kedy nadobudol účinnosť nový civilný procesný kódex. Aj za účinnosti CSP treba dovolanie považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie aj podľa novej právnej úpravy nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (viď napríklad rozhodnutia sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012).

7. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritorným rozhodnutím predstavujúcim res iudicata), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (3 Cdo 319/2013, 1 Cdo 348/2013, 3 Cdo 357/2016, 3 ECdo 154/2013, 3 Cdo 208/2014).

8. Naďalej je tiež plne opodstatnené konštatovanie, že ak by najvyšší súd bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (viď rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 172/03).

9. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a 421 CSP.

10. Žalobca vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z § 420 písm. f/ CSP a § 421 ods. 1 písm. b/ CSP.

11. Podľa § 420 písm. f/ CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

12. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú dovolateľom namietanú procesnú vadu zmätočnosti, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces, b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

13. Právo na spravodlivý súdny proces je jedným zo základných ľudských práv a do obsahu tohto práva patrí viacero samostatných subjektívnych práv a princípov. Podstatou tohto práva je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jeho právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (pozri napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

14. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku (3 Cdo 110/2017, 4 Cdo 128/2017, 8 Cdo 56/2017).

15. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) odvolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo. K obdobnému právnemu názoru, i keď vo vzťahu k § 237 ods. 1 O.s.p. dospel najvyšší súd vo viacerých rozhodnutiach (viď 1 Cdo 6/2014, 2 Cdo 609/2015, 3 Cdo 409/2015, 4 Cdo 143/2015, 5 Cdo 238/2015, 6 Cdo 30/2016, 7 Cdo 371/2015, 8 Cdo 34/2016); výslovne to však uviedol aj v niektorých rozhodnutiach, v ktorých aplikoval už právnu úpravu dovolania obsiahnutú v CSP (3 Cdo 41/2017, 3 Cdo 214/2017, 8 Cdo 5/2017, 8 Cdo 73/2017). Treba dodať, že o tom, aký bol v tej - ktorej veci procesný postup súdu a ako prebiehalo konanie, si dovolací súd môže urobiť obraz len zo súdneho spisu. To, ako prebiehalo pojednávanie, dovolací súd zisťuje zo zápisnice o pojednávaní.

16. Pokiaľ „postupom súdu“ nie je rozhodnutie súdu - finálny (meritórny) produkt prejednávania veci v civilnom sporovom konaní, potom už „postupom súdu“ vôbec nemôže byť ani časť rozhodnutia - jeho odôvodnenie (obsah, spôsob, kvalita, výstižnosť, presvedčivosť a úplnosť odôvodnenia), úlohou ktorej je vysvetliť dôvody, so zreteľom na ktoré súd rozhodol (porovnaj rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 ECdo 10/2014, 3 Cdo 146/2013).

17. V prejednávanvej veci zo spisu nevyplýva, že by sa sudy dopustili porušenia procesných oprávnení dovolateľa majúcich za následok porušenie práva na spravodlivý proces; obsah spisu nedáva podklad pre záver, že by sudy postupovali v rozpore s ustanovením § 5 ods. 1, 2 O.s.p. či inými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku upravujúcimi poučovaciu povinnosť súdov voči stranám sporu (účastníkom) počas súdneho konania.

18. Poučovacia povinnosť súdov principiálne zakotvená v doterajšom ustanovení § 5 ods. 1 O.s.p. sa vzťahovala výlučne len na procesné práva a povinnosti účastníkov vyplývajúce pre nich z Občianskeho súdneho poriadku. Otázka voľby procesného nástroja, ktorý zvolí žalobca na ochranu alebo uplatnenie svojich práv a oprávnených nárokov, ako aj jeho obsah, t.j. vymedzenie čoho konkrétne sa bude žalobca v konaní domáhať, sú otázky, ktoré zasahujú do hmotného práva a preto sa na nich poučovacia povinnosť súdu nevzťahuje. Podaná žaloba je totiž vždy vyjadrením predstáv žalobcu o jeho práve vyplývajúcom z hmotnoprávnej normy, rovnako ako záver súdu o tom, či môže takejto žalobe vyhovieť alebo nie, je výsledkom aplikácie hmotnoprávnej normy. Preto poučenie súdu nemôže reagovať na nevhodne zvolený procesný prostriedok, ktorý neobstojí z hľadiska hmotného práva, či omyl strany (účastníka) pri výbere spôsobu ochrany svojich práv, ktorý nepovedie k cieľu ním sledovanému, ak inak možno na základe takejto žaloby konať a rozhodovať, hoci s negatívnym výsledkom pre stranu sporu (účastníka konania) tak, ako tomu bolo v prejednávanej veci.

19. Poučenie súdu ohľadom žaloby na vyslovenie neplatnosti dražby môže zahŕňať výlučne otázky procesného charakteru ako sú náležitosti, ktoré zákon pre podanie tohto druhu vyžaduje. Ak by súd v konaní o vyslovení neplatnosti dražby poučil stranu sporu (účastníka) o nedostatku pasívnej vecnej legitimácie vedúcej bez ďalšieho k zamietnutiu žaloby na začatie konania, prekročil by tým rámec poučovacej povinnosti podľa § 5 O.s.p., nakoľko tu ide o poučenie o právach a povinnostiach vyplývajúcich z hmotného práva. Akákoľvek poučovacia povinnosť o tom, akým spôsobom by mal žalobca formulovať žalobný návrh, aby mohol byť v spore úspešný, presahuje rámec poučovacej povinnosti zakotvenej v občianskom súdnom poriadku. Zamietnutie žaloby súdom prvej inštancie a potvrdenie jeho rozhodnutia odvolacím súdom preto nemohlo mať za následok porušenia práva na spravodlivý proces podľa § 420 písm. f/ CSP.

20. V súvislosti s námietkou dovolateľa, týkajúcou sa nesprávnosti rozhodnutí odvolacieho súdu ako aj súdu prvej inštancie z dôvodu, že súd sa v danom prípade nezaoberal samotný meritom veci, t.j. namietanou neplatnosťou dražby, keď žaloba bola zamietnutá v podstate z formálneho procesného dôvodu, je nevyhnutné poukázať na to, že vecnou legitimáciou sa rozumie stav vyplývajúci z hmotného práva, v rámci ktorého je jeden z účastníkov nositeľom oprávnenia (je aktívne legitimovaný) a druhý účastník je nositeľom právnej povinnosti (je pasívne legitimovaný). Nedostatok vecnej legitimácie (aktívnej alebo pasívnej) vedie vždy k zamietnutiu návrhu meritórnym rozhodnutím (porovnaj rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 53/2001 uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 49/2001, resp. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 99/2012, 2 Cdo 283/2013, 3 Cdo 201/2007). Otázku, kto je v tom-ktorom prípade aktívne a pasívne vecne legitimovaný, musí súd riešiť vždy medzi prvými. Pokiaľ súd nemá vyriešenú otázku, kto je z hľadiska hmotnoprávneho účastníkom právneho vzťahu, z ktorého sa vyvodzuje návrhom uplatnený nárok, nie je (ešte) opodstatnené riešenie ďalších otázok (v danom prípade určenia neplatnosti dražby). Je totiž logické, že spornosť v týchto otázkach, môže byť v konaní riešená len medzi subjektmi, ktorých sa táto spornosť týka (porovnaj rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 358/2015).

21. K porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie a odňatiu možnosti konať pred súdom, môže dôjsť predovšetkým vtedy, ak by komukoľvek bola odmietnutá možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde, a ak by súd odmietol konať a rozhodovať o podanej žalobe fyzickej alebo právnickej osoby (pozri napr. I. ÚS 35/98).

22. V súvislosti s námietkou žalobcu o nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu je potrebné poukázať na to, že na rokovaní občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, ktoré sa uskutočnilo 3. decembra 2015, bolo prijaté zjednocujúce stanovisko, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.“

23. Uvedené stanovisko, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, považuje dovolací súd za plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci. Dovolací súd dodáva, že obsah spisu nedáva žiadny podklad pre to, aby sa na daný prípad uplatnila druhá veta tohto stanoviska, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003).

24. V prejednávanej veci odvolací súd v odôvodnení svojho (dovolaním napadnutého) rozsudku rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny v zmysle § 219 ods. 1 OSP a vysporiadal sa s podstatnými námietkami žalobcu. Za neopodstatnenú dovolací súd preto považuje námietku žalobcu, týkajúcu sa nezákonnosti a nesprávnosti konania a rozhodovania odvolacieho súdu. I keď nepreskúmateľnosť rozhodnutia pre nedostatok jeho riadneho odôvodnenia je takým nesprávnym procesným postupom, ktorý je spôsobilý znemožniť sporovej strane, aby uplatňovala svoje procesné práva v takej miere, že to má za následok porušenie práva na spravodlivý proces, v prejednávanej veci o taký prípad nešlo. Dovolaním napádaný rozsudok totiž uvádza skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská strán sporu k prerokúvanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania i právne predpisy, z ktorých vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení. Treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, stačí, ak v odôvodnení rozhodnutia iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. Dovolateľ preto nedôvodne argumentoval, že rozsudok odvolacieho súdu je nezákonný a nesprávny; pričom za vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv sporovej strany, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom.

25. K ďalšej dovolacej argumentácii žalobcu najvyšší súd uvádza, že už podľa predchádzajúcej úpravy došiel k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením (viď R 54/2012 a 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Ani od 1. júla 2016 nie je žiadny dôvod pre odklon od vyššie uvedeného chápania dopadu nesprávneho právneho posúdenia veci (nesprávneho vyriešenia niektorej právnej otázky súdom) na možnosť niektorej strany civilného sporového konania uskutočňovať jej patriace procesné oprávnenia. Nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmatečnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP (viď aj R 24/2017).

26. Dovolateľ zároveň prípustnosť dovolania vyvodzoval z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

27. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

28. V prípade uplatnenia dovolacieho dôvodu spočívajúceho v nesprávnom právnom posúdení veci odvolacím súdom je riadne vymedzenie tohto dovolacieho dôvodu v zmysle § 432 ods. 2 CSP nevyhnutným predpokladom pre posúdenie prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 CSP. Len konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa dovolateľa riešil odvolací súd nesprávne, umožňuje dovolaciemu súdu posúdiť, či ide skutočne o otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a či sa pri jej riešení odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP), alebo ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP) alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. c/ CSP). Ak takáto konkretizácia uplatneného dovolacieho súdu chýba, dovolací súd nemôže uskutočniť meritórny dovolací prieskum, hranice ktorého nie sú vymedzené a založiť svoje rozhodnutie na domnienke o tom, ktorú právnu otázku má dovolateľ na mysli a v tejto súvislosti vyhľadávať všetky (do úvahy prichádzajúce) rozhodnutia dovolacieho súdu, ktoré sa týkajú danej problematiky (pozri Števec M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. BECK, str. 1382). Sama polemika dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 CSP.

29. Dovolateľ vo vzťahu k nesprávnomu právnomu posúdeniu je názoru, že „odvolací súd podľa dovolateľa nesprávne zodpovedal právnu otázku týkajúcu sa rozsahu osobitnej manuálnej povinnosti súdu vo vzťahu k dovolateľovi a neposkytnutie riadneho poučenia v súlade so zákonom neumožnilo uskutočniť jemu patriace procesné práva týkajúce sa možnosti pristúpenia ďalších účastníkov do súdneho konania na strane žalovaných“. V kontexte uvedeného i keď žalobca dovolanie formálne odôvodňuje nesprávnosťou právneho posúdenia veci odvolacím súdom v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, právnu otázku zásadného významu ani nijak neformuluje. Z obsahu jeho dovolania možno vyvodiť, že nesúhlasí s logickými úvahami a skutkovými závermi odvolacieho súdu a s vyhodnotením zistených skutkových okolností. Z uvedeného vyplýva, že žalobca v tomto prípade namieta nesprávnosť skutkových zistení a vyhodnotenia dôkazov odvolacím súdom; touto nesprávnosťou však nie je možné odôvodniť dovolanie, ktorého prípustnosť dovolateľ vyvodzuje z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Ako bolo už uvedené vyššie, len samotné spochybňovanie správnosti skutkových zistení a vyhodnotenia dôkazov súdom, ako i sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo prosté spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 CSP a § 432 ods. 2 CSP.

30. Z týchto dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že prípustnosť dovolania žalobcu z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP a § 421 ods. 1 písm. b/ nevyplýva, preto procesne neprípustné dovolanie žalobcu odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. c/ CSP.

31. O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 CSP tak, že žalovanej ich náhradu nepriznal, pretože aj keď výsledok dovolacieho konania obdobný jeho zastaveniu zaviniť žalobca (§ 256 ods. 1 CSP), žalovanej žiadne preukázané trovy dovolacieho konania nevznikli.

32. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie :

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

